

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาถึงการวิเคราะห์การเกิดใหม่ของสินเชื่อด้อยคุณภาพหลังจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ ได้ศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพขึ้นมาอีกหลังจากมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้เป็นผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 61 ราย 12 ธนาคารพาณิชย์ และปัจจัยที่ศึกษาประกอบด้วย ปัจจัยทางด้านลูกหนี้ซึ่งมี 5 ด้าน คือลูกหนี้ประสบปัญหาภายในธุรกิจ ลูกหนี้มีภาระหนี้หลายแห่งและมีจำนวนสูง ลูกหนี้ขาดประสบการณ์ในการบริหาร ลูกหนี้มีเจตนาบิดพลิ้วไม่ชำระหนี้ และมูลค่าหลักประกันต่ำกว่าภาระหนี้หรือไม่ใช่ของลูกหนี้ ส่วนปัจจัยทางด้านธนาคารพาณิชย์มี 3 ด้าน คือธนาคารพาณิชย์กำหนดเงื่อนไขการชำระหนี้ไม่สอดคล้องกับรายได้ของลูกหนี้ ธนาคารพาณิชย์ขาดระบบการติดตามหนี้ที่มีประสิทธิภาพ และพนักงานธนาคารพาณิชย์ขาดความรู้ความสามารถในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ นอกจากนี้ยังศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วยความคิดเห็นของปัญหาที่เกิดขึ้นทางด้านลูกหนี้ ด้านธนาคารพาณิชย์ ด้านมาตรการการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของทางการ และทางด้านอื่น ๆ ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาการวัดระดับความคิดเห็น โดยอาศัยหลักเกณฑ์วัดความคิดเห็นวิธีไลเคอร์ทสเกล (Likert Scale) นำเสนอในรูปแบบ ตาราง ความถี่ ค่าเฉลี่ย และการจัดลำดับความสำคัญ นอกจากนี้ใช้สถิติ F-test ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มธนาคารพาณิชย์ทั้ง 3 กลุ่ม ของค่าร้อยละเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพขึ้นมาอีกหลังจากมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าผู้บริหารสาขาธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 68.9 และมีอายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.7 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 73.8 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 57.4

ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการสาขา คิดเป็นร้อยละ 39.4 ระยะเวลาการทำงานในธนาคารพาณิชย์อยู่ระหว่าง 11 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.5 และมีอายุการทำงานด้านการแก้ไขหนี้ในธนาคารพาณิชย์อยู่ระหว่าง 7 – 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.5

จากการศึกษาในภาพรวม พบว่าประเภทของสินเชื่อด้อยคุณภาพก่อนทำการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีสัดส่วนมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือสินเชื่อประเภทการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล รองลงมาคือสินเชื่อประเภทการพาณิชย์ เป็นอันดับที่ 2 และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เป็นอันดับที่ 3 ส่วนสินเชื่อประเภทการก่อสร้าง เป็นอันดับที่ 4 และการบริการ อยู่ในอันดับที่ 5 สำหรับสินเชื่อประเภทการอุตสาหกรรม อยู่ในอันดับที่ 6 และการเกษตร ประมงและป่าไม้ อยู่ในอันดับที่ 7 ส่วนสินเชื่อประเภทการสาขารูปโภค เป็นอันดับที่ 8 และการเหมืองแร่และย่อยหิน อยู่ในอันดับที่ 9 และอันดับสุดท้ายคือสินเชื่อประเภทธนาคารและธุรกิจการเงิน อยู่ในอันดับที่ 10

สำหรับประเภทของสินเชื่อด้อยคุณภาพภายหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าสินเชื่อประเภทการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล มีสัดส่วนมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือสินเชื่อประเภทการพาณิชย์ อยู่ในอันดับที่ 2 และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เป็นอันดับที่ 3 ส่วนสินเชื่อประเภทการก่อสร้าง เป็นอันดับที่ 4 และการอุตสาหกรรม อยู่ในอันดับที่ 5 สำหรับสินเชื่อประเภทการบริการ อยู่ในอันดับที่ 6 และการเกษตร ประมงและป่าไม้ อยู่ในอันดับที่ 7 ส่วนสินเชื่อประเภทการสาขารูปโภค เป็นอันดับที่ 8 และการเหมืองแร่และย่อยหิน อยู่ในอันดับที่ 9 และอันดับสุดท้ายคือสินเชื่อประเภทธนาคารและธุรกิจการเงิน อยู่ในอันดับที่ 10

ส่วนวิธีการที่ใช้ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าส่วนใหญ่ใช้วิธีการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ มากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือวิธีการลดอัตราดอกเบี้ย เป็นอันดับที่ 2 และการให้ระยะเวลาปลอดชำระหนี้เงินต้นหรือดอกเบี้ย เป็นอันดับที่ 3 ส่วนวิธีการลดเงินต้นหรือดอกเบี้ย เป็นอันดับที่ 4 และการตีโอนทรัพย์สินชำระหนี้ อยู่ในอันดับที่ 5 สำหรับวิธีอื่น ๆ เช่น การปิดบัญชีเร็วขึ้นเพื่อใช้วงเงินสินเชื่อกับสถาบันการเงินอื่น อยู่ในอันดับที่ 6 และอันดับสุดท้ายคือวิธีการแปลงหนี้เป็นทุน อยู่ในอันดับที่ 8

นอกจากนี้ในการศึกษาผลของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ พบว่าธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีสัดส่วนของยอดหนี้ที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในช่วงไม่เกินร้อยละ 20 ของยอดหนี้ที่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้มากที่สุด รองลงมาอยู่ในช่วงร้อยละ 21 – 40 และอยู่ในช่วงร้อยละ 41 – 60 ของยอดหนี้ที่ได้รับ

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตามลำดับ และสัดส่วนของยอดหนี้ที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามเงื่อนไข การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ น้อยที่สุดคืออยู่ในช่วงร้อยละ 61 – 80 ของยอดหนี้ที่ได้รับการปรับปรุง โครงสร้างหนี้

จากการศึกษาในภาพรวมของปัจจัยทางด้านลูกหนี้ พบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อย คุณภาพขึ้นมาอีกหลังจากมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มีผลมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือลูกหนี้ประสบ ปัญหาภายในธุรกิจ เช่น หุ้นส่วนและพนักงานบริษัททุจริต มีความขัดแย้งในหุ้นส่วน การขาดสภาพคล่อง ทำให้ธุรกิจของลูกหนี้ต้องหยุดชะงัก รองลงมาคือลูกหนี้มีภาระหนี้หลายแห่งและมีจำนวนสูง ทั้งในและ นอกธนาคารพาณิชย์ เป็นอันดับที่ 2 และอันดับที่ 3 คือลูกหนี้ขาดประสิทธิภาพในการบริหาร โดยมีการ บริหารธุรกิจขาดประสิทธิภาพและไม่มีการวางแผนในการดำเนินธุรกิจ ส่วนอันดับที่ 4 คือลูกหนี้มีเจตนา บิดพลิ้วไม่ชำระหนี้ โดยไม่มีความจริงใจในการชำระหนี้และมีการปกปิดข้อมูลบางส่วนไว้ และอันดับที่ 5 ซึ่งเป็นอันดับสุดท้ายคือมูลค่าหลักประกันต่ำกว่าภาระหนี้หรือไม่ใช่ของลูกหนี้ ซึ่งมีมูลค่าต่ำกว่าภาระหนี้ ทำให้ไม่จูงใจในการชำระหนี้คืน

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยต่าง ๆ ไปตามประเภทของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้ F-test ในการวิเคราะห์ พบว่าธนาคารพาณิชย์ทั้ง 3 กลุ่มให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ แตกต่าง กัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 คือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ประสบปัญหาภายในธุรกิจ ลูกหนี้มีภาระหนี้หลายแห่งและมีจำนวนสูง และมูลค่าหลักประกันต่ำกว่าภาระหนี้หรือไม่ใช่ของ ลูกหนี้ ส่วนปัจจัยอีก 2 ปัจจัย คือ ลูกหนี้ขาดประสิทธิภาพในการบริหาร และลูกหนี้มีเจตนาบิดพลิ้ว ไม่ชำระหนี้ พบว่าธนาคารพาณิชย์ทั้ง 3 กลุ่มให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพ ขึ้นมาอีกหลังจากมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้เมื่อจำแนกตามประเภทธนาคารพาณิชย์ โดยธนาคารพาณิชย์ของเอกชนพบว่า ผู้บริหารธนาคารพาณิชย์คิดว่าปัจจัยทางด้านลูกหนี้ที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพขึ้นมาอีกหลังจาก มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มีผลมากที่สุด คือลูกหนี้ประสบปัญหาภายในธุรกิจ รองลงมาคือลูกหนี้มี ภาระหนี้หลายแห่งและมีจำนวนสูง ในขณะที่ปัจจัยที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพขึ้นมาอีกหลังจาก มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มีผลน้อยที่สุด คือมูลค่าหลักประกันต่ำกว่าภาระหนี้หรือไม่ใช่ของ ลูกหนี้ ส่วนปัจจัยที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพขึ้นมาอีกหลังจากมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มีผลมาก ที่สุด ของธนาคารพาณิชย์ของรัฐบาล คือลูกหนี้ประสบปัญหาภายในธุรกิจ รองลงมาคือลูกหนี้มีภาระ หนี้หลายแห่งและมีจำนวนสูง และลูกหนี้มีเจตนาบิดพลิ้วไม่ชำระหนี้ ในขณะที่ปัจจัยที่ทำให้เกิด สินเชื่อด้อยคุณภาพขึ้นมาอีกหลังจากมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มีผลน้อยที่สุด คือมูลค่า หลักประกันต่ำกว่าภาระหนี้หรือไม่ใช่ของลูกหนี้ สำหรับปัจจัยที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพขึ้นมา

อีกหลังจากมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มีผลมากที่สุด ของธนาคารพาณิชย์ของต่างชาติ คือลูกหนี้มีภาระหนี้หลายแห่งและมีจำนวนสูง รองลงมาคือมูลค่าหลักประกันต่ำกว่าภาระหนี้หรือไม่ใช่ของลูกหนี้ ในขณะที่ปัจจัยที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพขึ้นมาอีกหลังจากมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มีผลน้อยที่สุด คือลูกหนี้มีเจตนาบิดพลิ้วไม่ชำระหนี้

จากการศึกษาในภาพรวมของปัจจัยทางด้านธนาคารพาณิชย์ พบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพขึ้นมาอีกหลังจากมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มีผลมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือธนาคารพาณิชย์กำหนดเงื่อนไขการชำระหนี้ไม่สอดคล้องกับรายได้ของลูกหนี้ โดยมีการอนุมัติเงื่อนไขการผ่อนชำระหนี้เป็นแบบขั้นบันได รองลงมาคือธนาคารพาณิชย์ขาดระบบการติดตามหนี้ที่มีประสิทธิภาพ เช่น ไม่มีศูนย์ข้อมูลและการขาดการประสานงานระหว่างสำนักงานใหญ่กับสาขา และอันดับสุดท้ายคือพนักงานธนาคารพาณิชย์ขาดความรู้ความสามารถ ในกระบวนการ วิธีการ และการจัดการด้านการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยต่าง ๆ ไปตามประเภทของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้ F-test ในการวิเคราะห์ พบว่าธนาคารพาณิชย์ทั้ง 3 กลุ่ม ให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.1

นอกจากนี้เมื่อจำแนกตามประเภทธนาคารพาณิชย์ พบว่าผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ของเอกชน ผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ของรัฐบาล และผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ของต่างชาติ คิดว่าปัจจัยทางด้านธนาคารพาณิชย์ที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพขึ้นมาอีกหลังจากมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มีผลมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือธนาคารพาณิชย์กำหนดเงื่อนไขการชำระหนี้ไม่สอดคล้องกับรายได้ของลูกหนี้ โดยมีการอนุมัติเงื่อนไขการผ่อนชำระหนี้เป็นแบบขั้นบันได รองลงมาคือธนาคารพาณิชย์ขาดระบบการติดตามหนี้ที่มีประสิทธิภาพ และอันดับสุดท้ายคือพนักงานธนาคารพาณิชย์ขาดความรู้ความสามารถในกระบวนการ วิธีการ และการจัดการด้านการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ในการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ ต่อปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นทางด้านลูกหนี้ส่วนใหญ่เกิดจากการที่ลูกหนี้ไม่ให้ความร่วมมือในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เป็นปัญหาอันดับที่ 1 โดยลูกหนี้ปกปิดข้อมูลหรือส่งมอบเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในอดีต ฐานะ และการดำเนินธุรกิจ ความสามารถในการชำระหนี้ และแนวทางที่ลูกหนี้คิดว่าจะเป็นทางเลือกในการแก้ปัญหา รองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือลูกหนี้มีภาระหนี้หลายแห่งและมีจำนวนสูง อาจเกิดการขัดแย้งระหว่างธนาคารพาณิชย์ด้วยกันเองในการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ส่วนลูกหนี้มีข้อ

ต่อรองมากกับธนาคารพาณิชย์ โดยลูกหนี้คาดหวังว่าจะให้การเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นช่องทางในการสร้างประโยชน์กับตนให้มาก อยู่ในอันดับที่ 3 สำหรับการที่ธุรกิจของลูกหนี้มีผล การดำเนินงานขาดทุน จากผลกระทบมาจากภาวะเศรษฐกิจ เป็นอันดับที่ 4 และลูกหนี้ให้ข้อมูลเท็จ แก่ธนาคารพาณิชย์ โดยเปิดเผยข้อมูลหรือส่งมอบเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของลูกหนี้ไม่มี ความถูกต้องสมบูรณ์ เป็นอันดับที่ 5 ส่วนลูกหนี้ขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุงโครงสร้าง โดยลูกหนี้ไม่ทราบวิธีรวบรวมข้อมูลสำคัญที่ต้องเสนอต่อธนาคารพาณิชย์ตามขั้นตอน และไม่สามารถกำหนดวิธีการที่จะเจรจากับธนาคารพาณิชย์นี้ อยู่ในอันดับที่ 6 และอันดับที่ 7 คือลูกหนี้ เลิกกิจการ และหุ้นส่วนของธุรกิจมีความขัดแย้งกับลูกหนี้ เป็นอันดับสุดท้าย

ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นทางด้านธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่เกิดจากการที่ขั้นตอนใน การอนุมัติการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ล่าช้า ซึ่งมีหลายขั้นตอนและต้องใช้เวลา นาน เป็นปัญหาสำคัญอันดับที่ 1 รองลงมาเป็นอันดับที่ 2 คือพนักงานธนาคารพาณิชย์วิเคราะห์ ปัญหาธุรกิจของลูกหนี้ผิดพลาด เกิดจากการขาดความเข้าใจในธุรกิจและปัญหาของลูกหนี้อย่าง แท้จริง ส่วนพนักงานธนาคารพาณิชย์ที่รับผิดชอบในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้มีจำนวนน้อย ทำ ให้ไม่สามารถระบุพนักงานธนาคารพาณิชย์ที่รับผิดชอบได้ ส่งผลให้เกิดช่องว่างในกระบวนการ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ อยู่ในอันดับที่ 3 และธนาคารพาณิชย์มีความยุ่งยากในการคัดตัวลูกหนี้มา เจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ซึ่งลูกหนี้ที่ยังไม่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ส่วนใหญ่ไม่มี ศักยภาพในการชำระหนี้ เป็นอันดับที่ 4 ส่วนธนาคารพาณิชย์ขาดอุปกรณ์และเครื่องมือสนับสนุน ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และเก็บข้อมูล เป็น อันดับที่ 5 สำหรับพนักงานธนาคารพาณิชย์ขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และพนักงานธนาคารพาณิชย์ขาดความสามารถและประสบการณ์ในการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และธนาคารพาณิชย์มีความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ร่วมในการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ อยู่ใน อันดับสุดท้ายคืออันดับที่ 6 เท่ากัน

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นทางด้านมาตรการการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของทางการ ส่วนใหญ่เกิดจากวิธีการและขั้นตอนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของทางการมีความซับซ้อนและยุ่งยาก ในการปฏิบัติ โดยมีกำหนดขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่แน่นอนจนเกินไป ไม่มีความยืดหยุ่น เป็น ปัญหาอันดับที่ 1 รองลงมาคือระเบียบและหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของทางการไม่ ชัดเจน เป็นอันดับที่ 2 ส่วนตัวกลางในการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไม่ช่วยประสานงาน

ระหว่างเจ้าหน้าที่และลูกหนี้ อยู่ในอันดับที่ 3 และอันดับสุดท้ายคือสิทธิประโยชน์ของทางการไม่มุ่งใจในการเข้าร่วมปรับปรุงโครงสร้างหนี้

สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นทางด้านอื่น ๆ ส่วนใหญ่ เกิดจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศไม่เอื้ออำนวยในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยปัญหาเศรษฐกิจในระดับมหภาคยังไม่ได้รับการแก้ไขจากรัฐบาล เป็นปัญหาอันดับที่ 1 รองลงมาคือราคาประเมินหลักประกันในการตีโอนทรัพย์สินชำระหนี้ของบริษัทอิสระไม่เป็นที่ยอมรับของธนาคารพาณิชย์และลูกหนี้ ทำให้ต้องใช้เวลาในการหามูลค่าเป็นที่พึงพอใจของทั้งสองฝ่าย เป็นอันดับที่ 2 ส่วนการขาดการประสานความร่วมมือในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระหว่างหน่วยงานราชการ เช่น กรมสรรพากร กรมที่ดิน เป็นอันดับที่ 3 และอันดับสุดท้ายคือที่ปรึกษาทางการเงินของลูกหนี้มีความเห็นขัดแย้งกับธนาคารพาณิชย์ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

5.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษา

จากการศึกษา ปัจจัยที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพขึ้นมาอีกหลังจากมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำผลการศึกษาที่ได้มารวบรวมเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.2.1 ด้านลูกหนี้

1. จากการศึกษา ปัจจัยที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพขึ้นมาอีกหลังจากมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยทางด้านลูกหนี้ที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพขึ้นมาอีกๆ มีผลมากที่สุด คือลูกหนี้ประสบปัญหาภายในธุรกิจ ดังนั้น เพื่อให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ประสบความสำเร็จ ลูกหนี้ต้องวิเคราะห์ธุรกิจของตนเองให้ชัดเจนว่ามีจุดเด่นและจุดด้อยอย่างไร ปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีตเกิดขึ้นเพราะอะไรและได้แก้ไขมาโดยลำดับอย่างไร ปัจจุบันปัญหาคืออะไร ต้องกำหนดแนวทางแก้ไขให้ชัดเจน และตัวลูกหนี้สามารถปฏิบัติได้ เพื่อขอความร่วมมือจากธนาคารพาณิชย์ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2. จากการศึกษา ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นทางด้านลูกหนี้ส่วนใหญ่เกิดจากลูกหนี้ไม่ให้ความร่วมมือในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ดังนั้น เพื่อให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ประสบความสำเร็จ ลูกหนี้ต้องแสดงให้เห็นว่าการพาณิชย์เห็นว่ามีความจริงใจที่จะให้ความร่วมมือไม่ว่าจะเป็นการร่วมประชุมหรือการเปิดเผยข้อมูลหรือส่งมอบเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในอดีต ฐานะ และการดำเนินธุรกิจ ความสามารถในการชำระหนี้และแนวทางที่ลูกหนี้คิดว่าน่าจะเป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาให้แก่ธนาคารพาณิชย์ได้ทราบถึงความสามารถในการชำระหนี้ที่แท้จริง เพื่อธนาคารพาณิชย์จะได้มีการวางแผนปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้มีความเหมาะสมกับลูกหนี้ ซึ่งจะส่งผลให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี

3. ลูกหนี้ควรเข้าใจบทบาทของธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะที่เป็นคนกลางประสานงานการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ซึ่งต้องวางตัวเป็นกลางไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และไม่สามารถบังคับให้ธนาคารพาณิชย์ยอมรับเงื่อนไขตามที่ลูกหนี้ต้องการได้

4. ลูกหนี้ไม่ควรคาดหวังว่าจะใช้การเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นช่องทางในการสร้างประโยชน์กับตนเอง โดยมีความคิดว่าจะใช้การเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อยืดระยะเวลามิให้ธนาคารพาณิชย์ดำเนินการทางกฎหมาย หรือคิดว่าภาครัฐจะช่วยเจรจา และบังคับให้ธนาคารพาณิชย์ตกลงในเงื่อนไขที่ตนเองร้องขอ ทำให้ลูกหนี้เสนอเงื่อนไขที่เกินกว่าที่ธนาคารพาณิชย์จะรับได้ เช่น ขอชำระหนี้เงินต้นบางส่วน หรือขอชำระหนี้เฉพาะเงินต้นเท่านั้น

5.2.2 ด้านธนาคารพาณิชย์

1. จากการศึกษา ปัจจัยที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพขึ้นมาอีกหลังจากมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยทางด้านธนาคารพาณิชย์ที่ทำให้เกิดสินเชื่อด้อยคุณภาพขึ้นมาอีก มีผลมากที่สุด คือธนาคารพาณิชย์กำหนดเงื่อนไขการชำระหนี้ไม่สอดคล้องกับรายได้ของลูกหนี้ ดังนั้นเพื่อให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ประสบความสำเร็จ ธนาคารพาณิชย์ควรต้องทำความเข้าใจธุรกิจและปัญหาของลูกหนี้อย่างแท้จริง เพื่อประเมินฐานะการดำเนินงาน สภาพคล่องทางการเงินและกระแสเงินสดรับของธุรกิจ จะได้กำหนดเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้สอดคล้องกับฐานะของลูกหนี้ ซึ่งจะทำให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

2. จากการศึกษา ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นทางด้านธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่เกิดจากธนาคารพาณิชย์มีขั้นตอนในการอนุมัติการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ล่าช้า ดังนั้นเพื่อให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ประสบความสำเร็จ ธนาคารพาณิชย์ควรให้เจ้าหน้าที่ในระดับภูมิภาคมี

อำนาจในการตัดสินใจเพื่อหาข้อยุติในการเจรจาและอนุมัติการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อลดระยะเวลาในการอนุมัติ ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาของลูกหนี้ได้ทันกับเวลา

3. ธนาคารพาณิชย์ควรมีนโยบายผ่อนปรนให้กับลูกหนี้ที่มีหลักประกันค้ำประกัน โดยเห็นว่าหลักประกันของลูกหนี้ยังมีศักยภาพและมีมูลค่าสูง หากฟ้องบังคับคดีชำระหนี้จะได้ค้ำประกันมากกว่าการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ดังนั้น ไม่ว่าลูกหนี้จะเสนอเงื่อนไขอย่างไรธนาคารพาณิชย์บางแห่งก็ไม่รับพิจารณา เพราะคำนึงถึงผลประโยชน์ของธนาคารเพียงอย่างเดียวคือให้ลูกหนี้นำเงินมาชำระหนี้ให้ครบ แต่ขณะเดียวกันลูกหนี้ที่ขาดศักยภาพในการชำระหนี้กลับได้รับการลดหย่อนหรือลดหนี้ให้

5.2.3 ด้านมาตรการของทางการ

1. จากการศึกษา ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นทางด้านมาตรการการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของทางการส่วนใหญ่เกิดจากวิธีการและขั้นตอนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของทางการมีความซับซ้อนและยุ่งยากในการปฏิบัติ ดังนั้นเพื่อให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ประสบความสำเร็จทางการไม่ควรกำหนดวิธีการ และขั้นตอนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีกรอบระยะเวลาเคร่งครัดเกินไป เช่น โครงการการเจรจาหนี้ที่อยู่ระหว่างดำเนินคดีและบังคับคดีของคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.) ที่กำหนดกรอบการเจรจาไม่เกิน 3 ครั้งและให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน เนื่องจากสาเหตุของปัญหาและภาระหนี้ของลูกหนี้แต่ละรายแตกต่างกัน และในการแก้ปัญหาจึงใช้เวลาในการเจรจาไม่เท่ากัน นอกจากนี้ การที่ทางการจะออกกฎระเบียบและประกาศใด ๆ เกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ควรเปิดโอกาสให้ธนาคารพาณิชย์เข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นว่ากฎระเบียบดังกล่าวจะเป็นอุปสรรคและข้อขัดขัดในทางปฏิบัติหรือไม่ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาในการปฏิบัติตามกฎระเบียบดังกล่าว

2. ทางการควรขยายระยะเวลาการให้สิทธิประโยชน์กับผู้เข้าร่วมเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพราะเห็นว่าสิทธิประโยชน์ที่มีอยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมและสามารถจูงใจให้ธนาคารพาณิชย์และลูกหนี้เข้าร่วมเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แต่เนื่องจากสิทธิประโยชน์ดังกล่าวจะสิ้นสุดในสิ้นปี 2549 ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้ประสบความสำเร็จและช่วยลดสินเชื่อต่อคุณภาพ ทางการควรขยายระยะเวลาในการให้สิทธิประโยชน์กับธนาคารพาณิชย์และลูกหนี้ออกไปอีก

3. ทางภาครัฐเพิ่มการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ลูกหนี้เข้ามาเจรจาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และควรอธิบายถึงบทบาทของธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะคนกลาง รวมทั้งให้คำปรึกษาแก่ลูกหนี้ที่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ พร้อมแนะนำชี้ให้เห็นผลดีผลเสียจากการที่ไม่สามารถเจรจาหาข้อยุติได้ เพื่อให้การเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ประสบความสำเร็จเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย

5.2.4 ด้านอื่นๆ

1. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ควรดำเนินอย่างจริงจัง และทันกาล เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศมีผลต่อความสำเร็จของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายการลดภาษี ทำให้ผู้ประกอบการมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลดีกับกระแสเงินสดของธุรกิจของลูกหนี้ ทำให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

2. ควรมีการประสานงานกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยให้ทุกฝ่ายทำหน้าที่ตามบทบาทของตนให้ดีที่สุดไม่ว่าจะเป็นธนาคารพาณิชย์ ลูกหนี้ ที่ปรึกษาทางการเงิน บริษัทผู้ประเมินราคาทรัพย์สิน กรมสรรพากร และกรมที่ดิน เป็นต้น โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ที่เป็นแกนนำ ต้องมีความกระตือรือร้น เพื่อให้การเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ใช้เวลาน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น การปฏิบัติหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์บางรายที่ไม่ถอนฟ้องล้มละลายผู้บริหารหลักของลูกหนี้ตามข้อตกลงในการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จนเกิดการขาดความน่าเชื่อถือในธุรกิจ ทำให้ธุรกิจของลูกหนี้ไม่สามารถเปิดเครดิตในการสั่งซื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าได้ ส่งผลให้ลูกหนี้ประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้นอีก